

FRAGMENT PROGRAMU
NAUCZANIA RELIGII RZYMSKOKATOLICKIEJ
W PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

KOCHAMY PANA JEZUSA

Program klasy II stanowi pomoc w doprowadzeniu katechizowanych do odkrycia Bożej Miłości i zachwycenia się nią. Uwzględnia przy tym psychofizyczny i religijno-kulturowy rozwój drugoklasistów. W strukturach treściowych proponuje się nawiązywanie do codziennych doświadczeń wychowanków, w szczególności zaś do tych, które dotyczą słuchania, odpowiadania, dziękczynienia, przepraszania i przebaczenia, przyjmowania darów, obdarowywania. Doświadczenia te zamierza się wyjaśnić w świetle wiary postaci ze Starego i Nowego Testamentu, aby ułatwić katechizowanym coraz bardziej świadome przeżywanie roku liturgicznego.

Powyższe założenia uporządkowano według następujących umiejętności życiowych i liturgicznych: słuchania – *Mów, Panie* (dział 1), odpowiadania – *Oto ja, poślij mnie* (dział 2), dziękowania – *Dziękuję, o Panie* (dział 3), powracania – *Przyjmij mnie, Ojcze* (dział 4), otrzymywania – *Boże dary* (dział 5), dzielenia się – *Jak Ty, Panie* (dział 6).

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU

Klasa II powinna wprowadzić katechizowanych w przeżywanie roku liturgicznego. Warto w tym czasie zwrócić jeszcze większą uwagę na współpracę z rodzicami i duszpasterzami, dzięki której możliwy jest nie tylko przekaz wiadomości, ale przede wszystkim kształtowanie określonych umiejętności i przeżywanie różnych doświadczeń religijnych. Wiara dziecka powinna rozwijać się zarówno na płaszczyźnie intelektualnej (szkolne nauczanie religii), jak i w codziennym praktykowaniu (katecheza rodzinna i parafialna).

Zadaniem katechety w szkole i w parafii jest rozbudzenie motywacji oraz inspirowanie ciekawych sposobów interioryzacji wiedzy i wartości religijnych. Istotną rolę pełnią w tym procesie metody wyzwalające działanie: metody plastyczne, konstrukcyjno-praktyczne, eksponujące, dramowe, wycieczka, zabawa. Służą one poznawaniu i emocjonalnemu związaniu ucznia z prawdą. Posługując się metodami słownymi, należy pamiętać, że dziecko nie potrafi długo słuchać, uważać, rozumować, a jego myślenie jest jeszcze mocno konkretne. Jeśli stosuje się opis, opowiadanie, pogadankę, to muszą one dotyczyć konkretnych osób i wydarzeń. Warto także odwoływać się do różnych inscenizacji oraz pracy z obrazem.

W formowaniu postaw wiary i modlitwy ważną rolę pełni naśladownictwo. Stąd istotna jest postawa katechety oraz wzorce postaci biblijnych i świętych. Wyzwalaniu radości służy stosowanie śpiewu i zabawy katechetycznej. Pamięć mechaniczna, połączona z wyjaśnianiem zbyt trudnych treści, winna być wykorzystana do nauki prawd i zasad czy sformułowań biblijnych, liturgicznych, modlitw. Celem uspołecznienia ucznia, często do tej pory związanego jedynie z najbliższymi w rodzinie, należy stosować metody aktywizujące i budujące wspólnotę.

Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach, Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, wyd. WAM, Kraków 2010, s. 44 oraz 50–51.

WSTĘP

Drodzy Katecheci!

Poradnik metodyczny, oparty na programie nauczania religii (patrz powyżej), zawiera szczegółowo rozpisane cele ogólne i szczegółowe, które powinniśmy starać się zrealizować w trakcie lekcji.

Niektóre tematy wymagają więcej niż jednej godziny lekcyjnej. Ponadto trzeba poświęcić czas na powtórzenie i utrwalenie wiadomości, zwłaszcza przy zakończeniu każdego z działów.

Zaproponowaliśmy realizację każdego tematu w powiązaniu z podręcznikiem ucznia, *Domownikiem* oraz *Portalem katechetycznym*, jednak każdy nauczyciel może czuć się twórcą swoich lekcji, dlatego winien dostosowywać ich przebieg do grup katechizowanych, własnego zaplecza, wyposażenia szkoły, możliwości współpracy z parafią i rodzicami. Dużą pomocą w realizacji celów lekcji, w przeżywaniu poszczególnych wydarzeń roku liturgicznego jest współpraca z rodzicami. Rodzice pełnią ważną rolę w przygotowaniu dzieci do przyjęcia sakramentu pokuty i pojednania, w nauce słuchania, dziękowania, wielbienia i przepraszania Boga. Niekiedy dzieci nie otrzymują właściwego wychowania religijnego w domu, lecz stała, wytrwała zachęta nauczyciela religii, by korzystać w domach z *Domownika*, może pomóc we współpracy z rodzicami.

Każda propozycja realizacji lekcji zawiera odniesienia do życia codziennego dziecka, do rzeczywistości mu bliskiej, wprowadza fragmenty Pisma Świętego, odsyła do podręcznika i *Domownika*, podaje propozycje pieśni, zabaw, opowiadań – co warto wykorzystać. Dodatkowo spory zestaw zabaw i tekstów literackich znajduje się w drugiej części poradnika metodycznego. Mamy nadzieję, że dzięki temu katecheta łatwiej dobierze odpowiednią propozycję aktywizacji – przerywnika lekcyjnego – do tematu lekcji i grupy katechizowanych dzieci.

Na tej drodze służenia Bogu i ludziom przez dzieło nauczania, wychowania i wprowadzania w życie wiary życzymy wszystkim nauczycielom religii Bożego błogosławieństwa i wiele radości!

Szczęść Boże!

Autorzy

PROPOZYCJE REALIZACJI KATECHEZ

Poradnik metodyczny zawiera propozycje realizacji poszczególnych tematów lekcji. Więcej materiałów, które mogłyby zainspirować nauczyciela religii, zamierzamy zamieszczać na *Portalu katechetycznym*.

Tematy są zgrupowane w sześciu działach. Po zakończeniu realizacji każdego z nich zachęcamy do przeprowadzenia lekcji utrwalających i powtórzeniowych, a także sprawdzianów wiedzy i umiejętności.

W celu sporządzenia planu wynikowego wystarczy skorzystać z zapisów poszczególnych celów ogólnych i szczegółowych wymienionych przy kolejnych tematach.

Propozycje realizacji sygnalizują, na co zwrócić uwagę przy realizacji poszczególnych lekcji; nie są to pełne konspekty zajęć. Każdy katecheta powinien konstruować konspekty samodzielnie, dostosowując je do swojego warsztatu pracy, własnych preferencji, możliwości uczniów.

To, co trzeba osiągnąć i do czego dążyć, zostało dokładnie wymienione na początku każdego tematu. W realizacji tematów mogą pomóc zebrane w drugiej części poradnika metody, zabawy, literatura.

W każdej lekcji katecheta winien przewidzieć czas na wspólną modlitwę i odpowiednio ją przygotować (jeśli modlitwa związana jest z tematem lekcji i należy uczniów z nią zapoznać, wspominamy o tym).

Każda lekcja w podręczniku ucznia zawiera ćwiczenia dla katechizowanych. O kolejności, sposobie i miejscu ich wykonania powinien decydować nauczyciel, dostosowywać je do przebiegu lekcji i metod realizacji.

Uczniowie powinni posiadać zeszyty do nauki religii. W nich oprócz zapisania tematu i sporządzenia notatki z lekcji uczniowie wykonują polecenia z podręcznika, przy których nie zostawiono pustego miejsca, gdyż wymagają większej swobody wykonania niż pozwala na to książka ucznia. Ponieważ jednym z głównych motywów przewodnich nauki religii w klasie II szkoły podstawowej jest rok liturgiczny, dlatego przy zapisie tematów lekcji wprost dotyczących okresów liturgicznych, świąt i uroczystości w podręczniku ucznia umieściliśmy fragmenty kołowego wykresu roku kościelnego z zaznaczonym kolorem szat liturgicznych. Przy realizacji tych tematów warto odnieść się do propozycji zebranych w *Domowniku*. Można przeczytać fragmenty *Domownika* na lekcji religii, przypomnieć o jego treści i zachęcić rodzinę ucznia do korzystania z tej książki w zaciszu domowym.